

GOAB-Themabijeenkomst **“Toewerken naar een inclusief aanbod binnen de ve”**

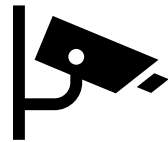
20 januari 2026

VOORAF

- De bijeenkomst wordt opgenomen

uit

aan

- Vragen via de chat
- Slides worden achteraf gedeeld
- Organisatoren: Simone den Hollander en Lieke Gerritsen, ondersteund door Esther Hoonhoud

PROGRAMMA

- Handreiking “op weg naar inclusieve kinderopvang”
- Visie op inclusieve kinderopvang
 - De praktijk: Gemeente Utrecht
- Inhoud en vorm van aanbod
 - De praktijk: Inclusief aanbod bij Kinderopvang Wildewijs, Dronten
- Samenwerking
 - De praktijk: Gebiedsgerichte aanpak, Gemeente Den Haag
- Reflectie ministerie OCW

- Rijksoverheid:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2025/03/31/handreiking-op-weg-naar-inclusieve-kinderopvang>
- Sardes: <https://sardes.nl/nieuws/nieuwe-handreiking-op-weg-naar-inclusieve-kinderopvang-beschikbaar/>

1. Visie

Visie

INHOUD

- Gezamenlijke uitgangspunten
- Gezamenlijk een visie formuleren
 1. Delen van kennis en inspiratie
 2. Gezamenlijk een gedeelde visie formuleren
- Format voor een gedeelde visie over inclusieve kinderopvang - voorbeeldopzet

Op weg naar inclusieve kinderopvang VOLGENDE

Passende kinderopvang

Het bieden van opvang afgestemd op de individuele behoefte van elk kind.

Kenmerken:

- Individuele aanpassingen aan de behoeften van het kind
- Specifieke zorg en ondersteuning
- Speciale materialen, methoden of structuren
- Mogelijk gescheiden opvang voor kinderen met specifieke behoeften

Inclusieve kinderopvang

Het creëren van een omgeving waarin álle kinderen, ongeacht hun achtergrond, beperking of zorgbehoefte, samen kunnen opgroeien en leren.

Kenmerken:

- Gemeenschappelijke opvang voor álle kinderen
- Aanpassingen binnen de algemene groep om ervoor te zorgen dat iedereen kan deelnemen
- Stimuleren van interactie tussen alle kinderen
- Focus op sociale integratie en het bevorderen van wederzijds begrip en empathie

Ook:

- Visie op bijdrage van ve aan inclusief aanbod
- Ontwikkelingen passend onderwijs
- Voorbij de eigen grenzen kijken

In handreiking: Stappenplan voor het formuleren van een gezamenlijke visie

De praktijk: Gemeente Utrecht

Passende kinderopvang in Utrecht

Wiesje van Delft
(Wiesje.van.delft@utrecht.nl)

Jiska Riphagen-Gietema
(Jiska.Gietema@utrecht.nl)

Team Jonge Kind (Onderwijs)

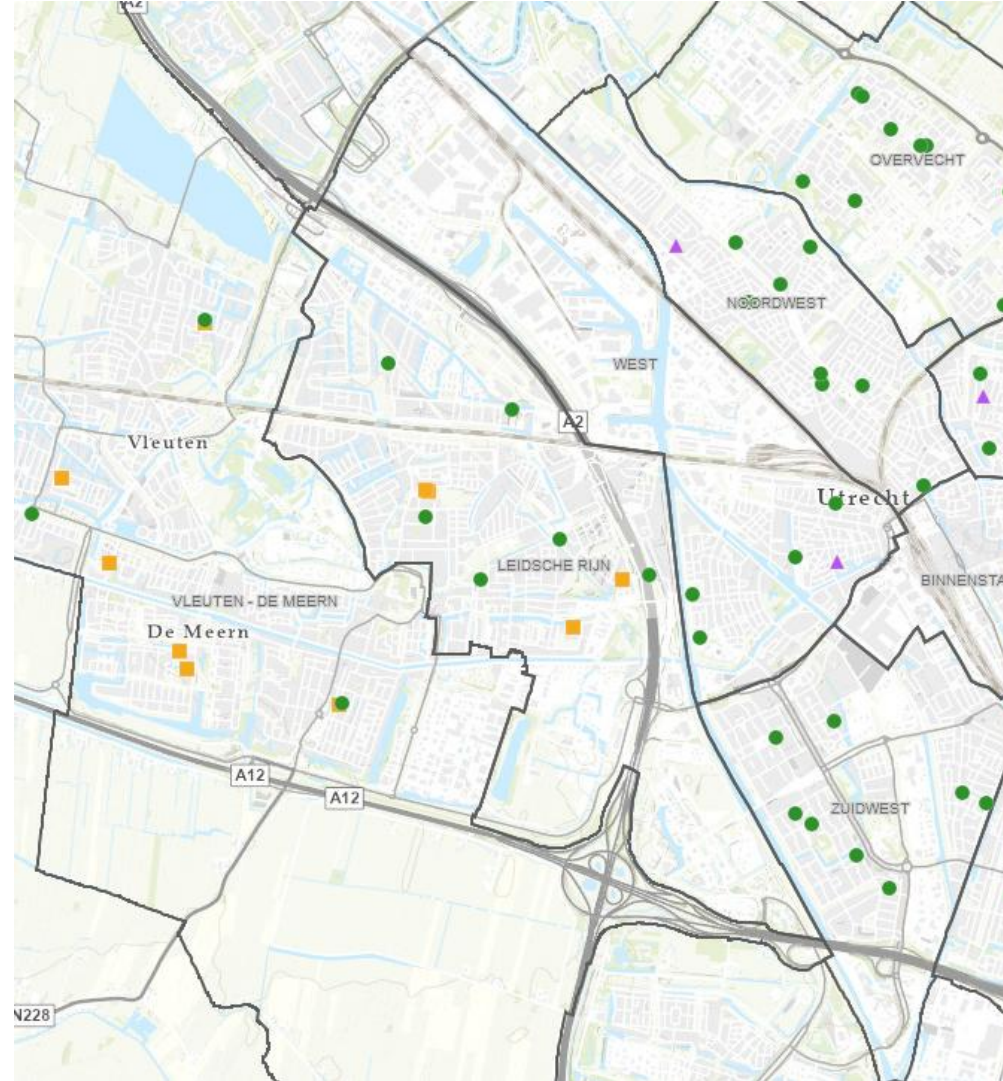
In 15 minuten...

1. Utrechtse context
2. Bredere visie:
nota passende kinderopvang
+ samenwerking met partners
3. Voorbeelden van hoe die
visie doorwerkt
4. Dilemma's

Utrechtse context (1)

- Zo'n 24.000 kinderen tot zes jaar
- Voorschoolse educatie via de gemeente
 - VE vanaf 2,5 jaar
 - Aanbesteding voor 2024-2030
 - Drie aanbieders: Kind&co Ludens, Basker (voorheen Bloss) en Gro-up
 - 66 locaties
 - Cijfers 2024:
 - Ongeveer 6300 peuters (2,5 - 4)
 - 2868 met indicatie
 - 1992 op de voorschool (69,5% bereik)
- Kinderopvang: 451 locaties dagopvang, 62% van de kinderen t/m 3 jaar gebruikt dagopvang

Utrechtse context (2)

- Coalitieakkoord: ongelijk investeren voor gelijke kansen
- Sociale visie: kansrijke opgroeien als één van de pijlers, jonge kind daarbinnen als focus
- Nota jeugd: jonge kind één van de opgaves
- Nota passende kinderopvang: voor alle kinderen een toegankelijke voorschoolse voorziening

Nota passende kinderopvang

- **Ambitie en strategie**
 - Voor ieder kind (0 – 12 jaar) een passende plek binnen de kinderopvang door ongelijk te investeren voor gelijk kansen.
- **Aanpak**
 - Maatwerk indiceren
 - Kinderopvang plus en BSO plus
 - Vertaling naar beleidsregel
- **Verbinding met andere inhoudelijke opgaven**
- **Utrechts sturingsmodel en leidende principes**
 - Voortbouwen op wat de afgelopen is geleerd en ontwikkeld
 - Partnerschappen

Bredere visie: samenwerken

- Brede samenwerking in het sociaal domein
- Er is niet één weg naar inclusieve kinderopvang; diverse rollen voor de gemeente
 - Steeds zoeken naar de eerstvolgende stap
 - Tegelijk overzicht/koers houden
 - Heen en weer bewegen tussen die rollen
- Daarvoor moet je weten wat de ander aan het doen is
 - Relaties leggen, onderhouden, hernieuwen
 - Binnen én buiten de gemeente
 - Voeden met data

Utrechts kwaliteitskader (UKK)

Educatie van het jonge kind

Visie op educatie van het jonge kind, gezamenlijke taal en richtlijnen voor handelen van professionals.

Ontwikkeld met professionals werkzaam met jonge kinderen, wetenschap en gemeente

Kwaliteitsmeting voor- en vroegschool

Samen aan de slag: organisatie aanpak én stadsbrede interventies

Verankeren van het UKK in beleid

Kernpartneraanpak voorschoolse educatie

Dilemma's / geleerde lessen / tips

- Hou vol: Tempo: samenwerken kost tijd, steeds weer opnieuw
 - Verbetering van het bestaande – is dat we nodig hebben? Kan je terug naar de tekentafel?
 - Puzzel met landelijke ontwikkelingen, denk o.a. gratis kinderopvang
 - Investeer in relaties
-
- Meer info over het team jonge kind in Utrecht?

[Team Jonge Kind – SWV Utrecht PO](#)

2. Inhoud

Aanbod

Inclusieve kinderopvang kan aanpassingen in het aanbod vragen. Soms is een grote aanpassing niet nodig, bijvoorbeeld omdat er al gewerkt wordt met de inzet van gespecialiseerd personeel. Maar in het algemeen geldt dat door aanpassingen in het aanbod te doen er beter aangesloten kan worden bij individuele behoeften en passende kinderopvang kan worden gerealiseerd.

In dit hoofdstuk worden de componenten beschreven om inclusieve kinderopvang te realiseren en de uitdagingen die daarbij komen kijken, met oplossingsrichtingen.

ONDERWERPEN

→ Componenten

- Minder kinderen
- Extra medewerker
- Aangepaste activiteiten
- Aangepast aanbod
- Aangepaste inrichting
- Heterogene groepen
- Hybride groepen
- Homogene groepen
- Coaching en advies

→ Uitdagingen en oplossingsrichtingen

[VORIGE](#)[Op weg naar inclusieve kinderopvang](#) [VOLGENDE](#)

De praktijk: Kinderopvang Wildewijs, Dronten

Kinderopvang
Wilde Wijs

GOAB
20 januari

Natuurlijk
Samen
Groeien

Wie zijn wij?

Betsy Smit & Carmen Thenu

Kinderopvang Wildewijs

Natuurlijk
Samen
Groeien

Inclusieve opvang hoe dan?

- Pedagogische basis
- Praktijk
- Evaluatie

Natuurlijk
Samen
Groeien

Pedagogische basis

- Alle peutergroepen VE (ook de KDV groepen).
- Piramide digitaal op alle groepen van baby groep t/m peutergroepen.
- Alle pedagogisch professionals zijn VE geschoold of zijn in opleiding + ieder jaar nascholing.
- Medewerkers op de Plus groepen:
 - Hebben ruimte voor extra scholing
 - Minimaal niv. 4

POV +

- Inclusieve peuteropvang voor zowel reguliere kinderen als (plus) kinderen
- Capaciteit: 8 reguliere kinderen en 8 (plus) kinderen
- BKR: 3 pedagogisch professionals op 16 kinderen
- Senior is HBO opgeleid en ondersteunt in het schrijven van handelingsplannen en gesprekken voeren.
- De pedagogische aanpak is volledig gebaseerd op de onderlegger *taal*
- Nauwe samenwerking met externe partners

Evaluatie

- Uitkomsten
- Geleerde lessen

● Vragen kunnen jullie stellen via de chat. Wij zijn hier nog 10 min.

Natuurlijk
Samen
Groeien

Kinderopvang
Wilde Wijs

3. Samenwerking

Samenwerking en draagvlak

Bij het realiseren van inclusieve kinderopvang is het van belang dat alle betrokkenen samenwerken en zo hun verantwoordelijkheid nemen. Goede samenwerking zorgt er daarnaast ook voor dat er geen dubbel werk wordt gedaan en dat de gemaakte plannen op de juiste manier geïmplementeerd en geborgd worden.

Bij een goede samenwerking zijn verschillende randvoorwaarden van belang. Het model van Kaats & Opheij¹ beschrijft de vijf belangrijkste voorwaarden voor goede samenwerking:

1. In hoeverre is er sprake van een **gedeelde ambitie**? In dit proces betreft het een zelfde visie op het realiseren van inclusieve kinderopvang
2. In hoeverre wordt er recht gedaan aan alle **belangen**?
3. In hoeverre is er sprake van een **relatie** met verbinding en vertrouwen?
4. In hoeverre is **het proces** goed vormgegeven, worden de juiste stappen gezet en wordt betekenis gegeven aan dit proces?
5. In hoeverre zijn de verschillende organisaties professioneel **georganiseerd**?

Bij de samenwerking tussen gemeente, opvang en zorgorganisaties is het van belang dat deze vijf randvoorwaarden op orde zijn. Wanneer dat niet het geval is dan zal er aan die randvoorwaarden gewerkt moeten worden om het proces

richting inclusieve kinderopvang succesvol te laten verlopen.

Componenten in samenwerking

Bij het samenwerken aan inclusieve kinderopvang kunnen we een aantal concrete componenten beschrijven:

1. **Werk vanuit vertrouwen, respect en gelijkwaardigheid:** Een cultuur van vertrouwen en wederzijds respect zorgt ervoor dat teamleden openstaan voor elkaars ideeën en bijdragen, wat de samenwerking ten goede komt. Erken ook de rol en inbreng van elke partij als volwaardige partner.
2. **Ontwikkel een gedeelde visie op inclusie:** Begin met een gezamenlijk gedragen visie waarin inclusiviteit en samenwerking centraal staan. Leg deze visie vast en zorg voor actieve commitment. Bepaal gemeenschappelijke doelstellingen die uit deze gedeelde visie voortvloeien. Zie ook *Visie*.
3. **Vaste contactpersonen per organisatie:** Zorg ervoor dat elke organisatie/sector een duidelijk aanspreekpunt heeft voor communicatie en coördinatie.
4. **Een overlegstructuur:** Creëer een vaste overlegstructuur waarin de voortgang van het plan besproken wordt met de contactpersonen van alle betrokken organisaties.

¹ Kaats, E., & Opheij, W. (2023). Leren samenwerken. Boom

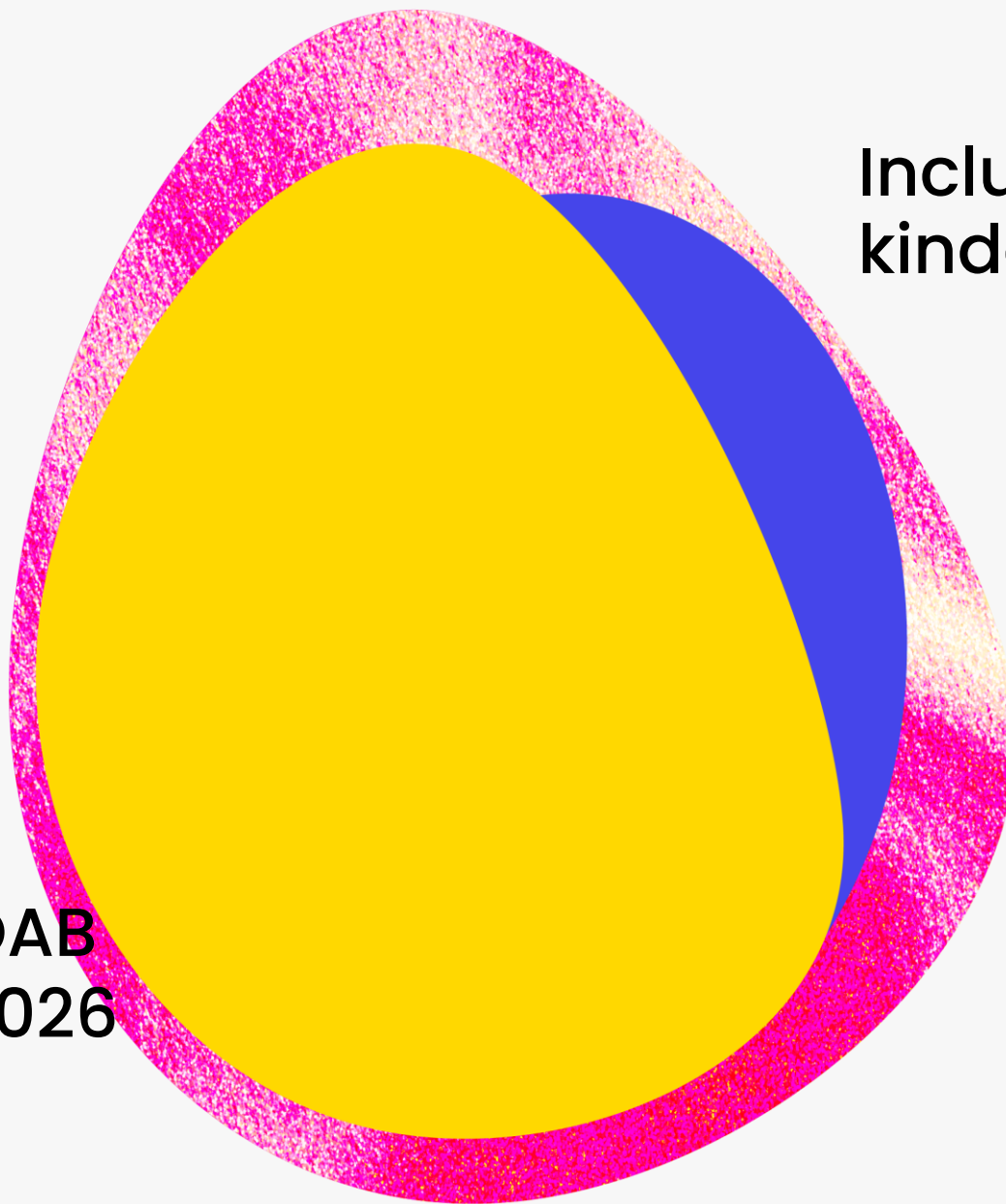
Op weg naar inclusieve kinderopvang

VOLGENDE

De praktijk: Den Haag

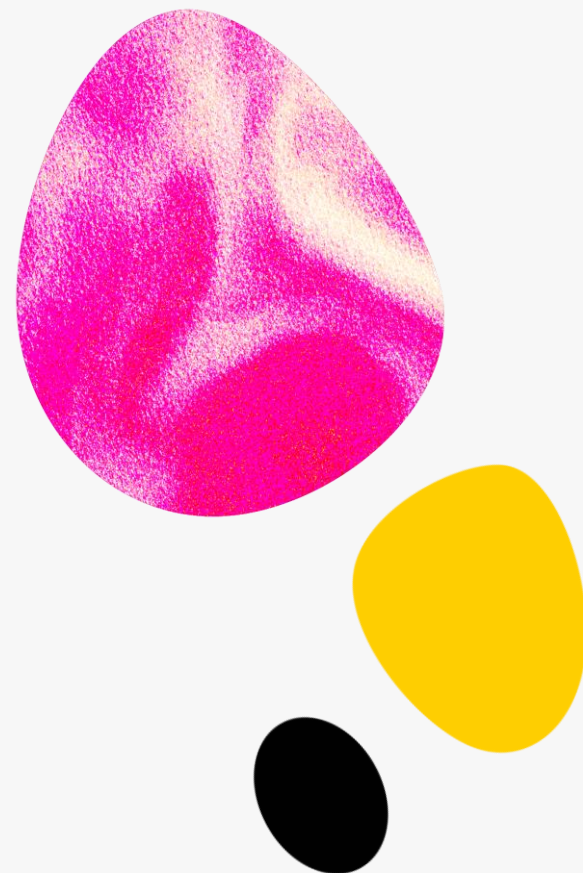
Inclusieve kinderopvang

Webinar GOAB
20 januari 2026

Samenwerking inclusieve kinderopvang

- Vanuit visie gebiedsgerichte aanpak
- Voor kinderen die met 'een steuntje in de rug' op hun plek zijn in de reguliere (VE-)kinderopvang
- Gemeente Den Haag ziet kartrekkersrol voor kinderopvangorganisaties
- Langs twee lijnen:
 - 1) Gebiedsplannen inclusieve kinderopvang
 - 2) Eenmalige uitvoeringsplannen inclusieve kinderopvang

Gebiedsplannen inclusieve kinderopvang

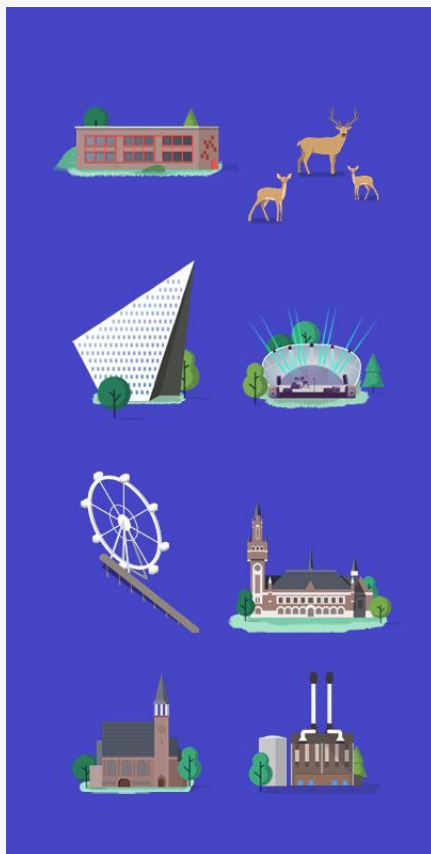
Per gebied drie bijeenkomsten:

1. Met kinderopvang en gastouders: netwerk in kaart
2. Met alle netwerkpartners: probleemanalyse
3. Met alle netwerkpartners: oplossingen en actielijnen

Resultaten

- Elkaar kennen (niet te onderschatten opbrengst)
- Actielijnen
- Structureel overleg kindontwikkeling
- Sociale kaart in beeld
- In gesprek met gemeente over vervolg (knelpunten buiten directe invloed)
- En: gebiedsplannen met uitgebreide analyse van het gebied en weergave bovengenoemde

GEBIEDSPAN INCLUSIEVE KINDEROPVANG LAAK

Samen werken aan
kindontwikkeling in de wijk
2025

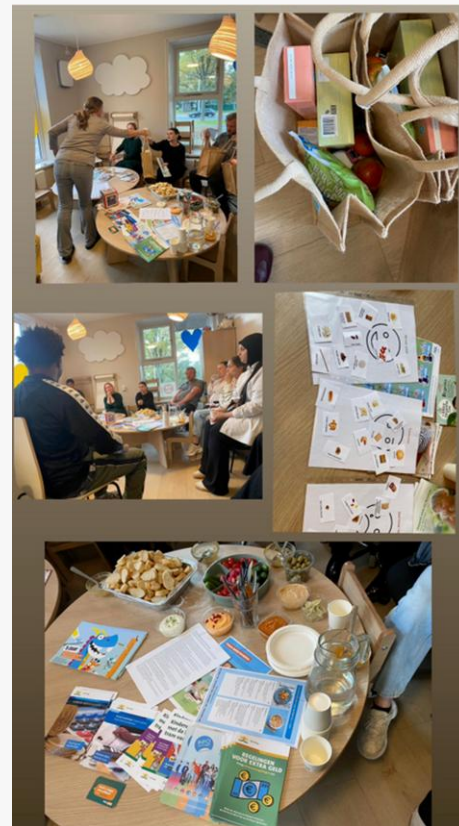
Eenmalige uitvoeringsplannen: armoedeaanpak

Armoedeaanpak in Morgenstond en Moerwijk

Handreiking Omgaan met armoede in de kinderopvang als leidraad

- Training Financieel gezond voor professionals
- Laagdrempelige ouderbijeenkomsten: onderwerp bespreekbaar maken en inzicht hulpaanbod

Eenmalige uitvoeringsplannen: samenwerking Haagse Hogeschool

- Samenwerking met de in Laak gelegen Hogeschool
- Inzet stagiairs HBO Pedagogiek op onze locaties in Laak
- Extra ontwikkelaanbod voor kinderen die daar baat bij hebben
- Wisselwerking stagiairs en pedagogisch professionals
- Onderzoeksrapport Haagse Hogeschool

The logo of De Haagse Hogeschool, featuring the text 'DE HAAGSE' in a large, bold, green sans-serif font, with 'HOGESCHOOL' in a smaller, green sans-serif font below it.

De resultaten laten zien dat stagiaires een waardevolle bijdrage leveren aan een inclusievere opvang. Hun inzet zorgt voor extra handen, rust en nieuwe werkwijzen. Om dit vast te houden, is het belangrijk dat teams deze aanpak blijven gebruiken, bijvoorbeeld via overleg en intervisie. Ook is blijvende scholing nodig en moeten ouders actiever worden betrokken.

Samengevat: lessen voor succesvolle samenwerking

- Elkaar kennen en erkennen, laagdrempelig contact
- Samenwerken vanuit eigen invloedssfeer
- Actiegerichtheid
- Voor structurele opvolging is een trekker/organisator cruciaal

Landelijke ontwikkelingen

Ministerie van OCW

Meer weten over de werkagenda VN-verdrag Handicap 2025-2030?

[Werkagenda VN-verdrag Handicap | 2025 - 2030 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Afsluiting

- Dank aan de sprekers!
- Vragen worden beantwoord in de chat
- PP wordt gedeeld
- Opname terug te zien via de GOAB-site

